COLOCVIU STRATEGIC

UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE APĂRARE „CAROL I”
CENTRUL DE STUDII STRATEGICE DE APĂRARE ŞI SECURITATE

Nr.7/2018
Vol. 154

O PERSPECTIVĂ TEORETICĂ ASUPRA JIHADULUI ÎN CORAN

Eva ALEXE

Abstract: *The current events undergoing in the Arab world, but not only, characterized by jihadism, a strong fundamentalist current, have imposed the deepening study of this concept, from various perspectives. This article aims to highlight the differences between the Islamic and Islamist approach towards Jihad, by studying its characteristics, the conditions under which it is required, the persons who can perform Jihad, how it approaches the martyrdom issue, its meaning and the treatment of the prisoners of war. The research was based on the analysis of the Qur'an text, which is also the primary source of lawmaking according to Sharia. By doing so, we intend to emphasize that peace or the house/abode of peace is a part of the faith in Islam, and the religion itself is a religion of peace and safety. The war was legislated in Islam for defensive purpose, and the ways of defence were well regulated, being allowed only on the battlefield, and not for terrorism nature manifestations.*

Keywords: *Islam, Islamism, Jihad, Islamic Jurisprudence, pace, war.*

1. Islam, islamism, Jihad

În condițiile actuale, în care în spațiul arabo-islamic, dar nu numai, abundă și se insinuează un puternic curent ideologic de esență fundamentalistă, ceea ce reclamă un studiu aprofundat al elementelor de potențare ale acestuia, între care semnificativ este conceptul *Jihad*, mai ales în spațiul european, tinerii musulmani pot manifesta o devianță culturală spontană sau nu, în măsură să contribuie la generarea unor evenimente nedorite în plan social.

Islamul, asemenea celorlalte religii monoteiste își îndeamnă adepții la „lupta întru Allah”, pentru dreptate, pentru cei slabi și fără apărare și pentru o viață mai bună. Cei care au

Eva ALEXE: *doctorand în cadrul Școlii Doctorale Ordine Publică și Siguranța Națională, Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”. E-mail: evaalexee@gmail.com*

lecturat și studiat Coranul, cunosc Sunna lăsată de Profet, dar și exemplele date de companionii acestuia, prin propriul său comportament înțelegând însemnătatea acestui subiect. În viziune teologică, Allah a desemnat comunitatea musulmană (*Al-Umma al Islamiyya*) să depună toate eforturile pentru desăvârșire și o viață corectă: „Luptați pentru Allah (sau „pe Calea lui Allah") cu toată osteneala pe care o merită"[1]. Totodată, textul religios consacră ideea că *Jihadul*[2] este credința transpusă în practică, deoarece nu înglobează doar semnificația proprie de „război sfânt", ci cuprinde o viziune complexă a ducerii vieții. De aici se poate deduce că religia islamică și viața însăși nu se pot duce în absența *Jihadului*: „Cred că oamenii vor fi nedisturbați dacă vor afirma simplu «credem» și nu va plana asupra lor un dubiu de a fi fățarnici?"[3] Rezerva a existat și în cazul predecesorilor, ca „Allah să îi cunoască pe cei care spun adevărul și pe cei care mint"[4].

Este de la sine înțeles că aceasta este metoda pe care „o adoptă" Allah în raport cu credincioșii fiind și singura modalitate datorită cuprinsului vast al termenului dezbătut, prezent în toate aspectele vieții pe care le presupune și prin care se poate obține victoria, răsplătită, în final, cu raiul: „Ați socotit că veți intra în rai și nu veți avea parte de ce au avut parte predecesorii voștri, care au fost loviți de nenorociri, au fost prejudiciați și s-au cutremurat până într-atât încât să întrebe Profetul, dar și cei care îl însoțesc când va asigura Allah victoria? Victoria de la Allah este aproape"[5].

Într-o accepțiune a normalității, islamul nu trebuie confundat cu noțiunea de islamism. În acest sens, suntem în asentiment cu Mirela Atanasiu, care oferă un set de definiţii edificatoare pentru diferențierea celor doi termeni:

- *Islamul* „este o *religie monoteistă* care vehiculează acceptarea și supunerea față de învățăturile lui Allah, revelate Profetului Muhammad, fiind guvernată de un cod propriu de legi și norme stricte de comportament, adepții care susțin și urmează legile islamului, numindu-se musulmani"[6].
- *Islamismul* „este o *ideologie* care cere aderarea deplină a omului la legea islamului și respinge influența din exterior, cu unele excepții (cum ar fi accesul la tehnologie medicală și militară)"[7]. De asemenea, islamismul manifestă un antagonism profund față de non-musulmani și exprimă o ostilitate aparte față de Occident. Acesta oferă o modalitate de abordare și de control al puterii de stat pentru a conduce societatea și a modela individul, constituind un rezultat direct, dar și vehicul al transformării lumii musulmane. Islamismul, de altfel, vehiculează și ideea că legea islamică trebuie să fie stabilită prin *Jihad*, care poate include teroarea și/sau acte teroriste, pentru realizarea cărora fiecare musulman trebuie să fie pregătit să se sacrifice. Inclusiv terorismul de factură islamistă îmbină islamul și politica, fiind un mijloc de coerciție pentru eliminarea sau convertirea „infidelilor" (*kuffar*), termen utilizat în contextul ducerii *Jihadului*. Promotorii acestuia sunt radicaliștii islamiști (sau „jihadiști") care își găsesc o justificare „morală" și „legitimă" prin însăși ideologia islamismului, pe baza interpretării conjuncturale a unor precepte religioase, cu totul scoase din context sau „ajustate", pentru a servi unor scopuri, preponderent, politice.

Islamul este o religie a păcii, ca și celelalte religii monoteiste pe când Islamismul reprezintă o ideologie și deci Jihadul în Islam este permis doar în scop de apărare și numai în situația unui atac, dacă ne referim la luptă și de altfel păstrând și proporționalitatea răspunsului. Jihadul conform viziunii distorsionate islamiste comportă diverse erori de interpretare, aplicare și sunt menite pentru a justifica și/sau a respinge unele decizii politice

sau chiar administrative cu referire la influențe și centre de putere în cadrul lumii arabe, dar și pe întregul mapamond.

2. Jihadul în spiritul Coranului

În Islam, izvorul sau sursa obligației de recurgere la *Jihad*[8], este ilustrată prin însăși viața Profetului, din momentul în care a început să propovăduiască această religie, mai ales că orice musulman cunoaște că Allah l-a trimis pe profetul său, Mohamed (Muhammad), tuturor oamenilor, pentru a-i chema și a-i îndruma spre adevărata religie. De aici decurge și caracterul universal al Islamului, acceptat la nivelul comunității musulmane. Când Profetul a început să propovăduiască în Mecca, exclusiv prin metode pașnice și cu înțelepciune, a întâmpinat rezistență din partea unor persoane din propriul trib (Quraish), văzând o amenințare în noua chemare. Se spune că Allah a poruncit Profetului său să reziste: „Așteaptă cu răbdare judecata Domnului. Ești în văzul nostru”[9]; „Îndepărtează-te și spune «pace». Ei vor afla”[10]; „Iartă-i o frumoasă iertare”[11] și „Spune-le credincioșilor să-i ierte pe cei care nu nădăjduiesc în zilele lui Allah”[12].

Allah nu a poruncit să se răspundă răului prin rău: „Respinge răul, arătând bunătate”[13], astfel că în toată această perioadă, *Jihadul* a fost realizat doar prin Coran, predică și dovezile existente.

Atunci când persecuțiile au crescut, s-a ajuns la o tentativă de asasinare a Profetului. În acest context, acesta a fost nevoit să plece din Mecca la Medina și a poruncit companionilor săi să pornească la luptă, după 13 ani de continuă propovăduire: „În ciuda faptului că necredincioșii vor complota împotriva ta, fie să te întemnițeze, fie să te omoare sau să te alunge, Allah va complota și el, iar Allah va ști mai bine să elaboreze un complot”[14].

În orașul Medina, noua capitală a islamului, a început lupta, musulmanii fiind atacați, strângând rândurile și apărându-și viețile, dar și pentru asigurarea continuității propovăduirii, un îndemn în acest sens regăsindu-se în Coran: „Li s-a permis celor care sunt atacați să se apere, fiindcă sunt neîndreptățiți și Allah le poate asigura victoria. Cei care au fost izgoniți din căminele lor pe nedrept, pentru că au mărturisit că Domnul nostru este Allah.”[15]

Pregătirile pentru luptă în islam, conform Coranului, se realizează în acord cu condițiile și situațiile care se ivesc. Printre măsurile preventive se numără înrolarea tuturor celor care sunt apți: „Credincioșilor, fiți prudenți și purcedeți în grupuri sau cu toții deodată”[16]. De asemenea, Allah le-a ordonat musulmanilor să întâmpine dușmanul în situații dificile, dar și în funcție de oportunitatea care se ivește: „Purcedeți indiferent de starea în care vă găsiți, fie că vă este ușor, fie că vă este greu”[17].

Islamul se bazează cu precădere pe starea de spirit a luptătorului, pe motivarea lui în oferirea unei perspective dincolo de această viață pe Pământ mai mult decât s-ar baza pe vreo putere materială, de aceea este nevoie de voință, după cum dictează însuși Allah: „Nu va muri cel care va fi ucis pe calea lui Allah, dând viața de pe pământ pe viața de apoi, iar cel care va învinge pe calea lui Allah va avea parte de o răsplată extraordinară. De ce nu luptați pe calea lui Allah și în favoarea bărbaților, femeilor și copiilor slabi, care afirmă: Doamne, scoate-ne din această cetate de neamuri nelegiuite și dă-ne un ocrotitor, dă-ne un ajutor”[18].

Luptătorii musulmani vor trebui să lupte manifestând virtutea răbdării, chiar dacă se află în suferință, pentru că și dușmanii acestora se vor regăsi în aceeași stare, chiar dacă scopul acestora

este diferit: „Nu manifestați slăbiciune în dorințele poporului, iar dacă sunteți în suferință și ei suferă așa cum suferiți și voi, însă voi nădăjduiți lui Allah, iar ei nu”[19]; „Credincioșii luptă pe calea lui Allah, iar necredincioșii luptă pe diferite căi; așa că luptați împotriva aliaților lui Satana, fiindcă vicleșugul lui Satana este slab”[20].

La întâlnirea cu dușmanul, musulmanul va trebui să pornească la luptă și nu să dezerteze: „Credincioșilor, în cazul în care îi veți întâlni pe necredincioși, nu vă retrageți din fața acestora, iar cei care se vor retrage, cu excepția acelora care aplică o tactică de luptă prin ocolire sau alăturare altei grupări, va abate asupra sa mânia lui Allah și locul său va fi iadul și va avea soarta pecetluită”[21].

Allah indică musulmanilor prin Coran și ceea ce presupune starea de spirit: „Credincioșilor, în cazul în care veți întâlni o oaste, fiți statornici și pomeniți-l pe Allah foarte mult și poate veți izbuti. Ascultați-l pe Allah și pe profetul său, nu creați dispute între voi, fiindcă veți pierde și va pieri și forța voastră. În plus, să aveți răbdare, căci Allah este alături de cei răbdători”[22].

Credinciosul musulman va trebui să aibă o stare de spirit care să-i permită să rămână ferm pe poziție pentru a veni în apărare și deci să conștientizeze că se regăsește întocmai în două situații: aceea de a ucide sau de a fi ucis, pentru care de altfel el luptă pe calea lui Allah, fiind omorât și omorând. Așadar, în prima situație musulmanii vor fi victorioși, iar în cea de-doua se vor transforma în martiri.

Moartea pe calea lui Allah în islam nu reprezintă un simplu act, ci o trecere spre un loc mai bun, părăsind această lume pentru Allah, îi conferă persoanei veșnicie: „Să nu îi considerați pe cei care au fost uciși pe calea lui Allah morți, căci sunt vii la Domnul lor și se înfruptă din roadele raiului, bucuroși...”[23].

Allah le indică musulmanilor ce vor avea de câștigat pe lumea aceasta, dar și pe lumea cealaltă: „Credincioșilor, oare să vă îndrum către un negoț, care vă va scuti de un chin cumplit? Să credeți în Allah și în profetul său și să luptați pe calea lui Allah, atât cu bunurile voastre materiale, cât și cu sufletele voastre; dacă ați ști, ar fi mai benefic pentru voi. Vă va ierta păcatele și veți fi primiți în grădini, unde vor curge râuri și vă va dărui o locuință bună în grădina Edenului, iar acest fapt constituie marele câștig, dar și alte lucruri pe care le îndrăgiți: succes în toate și o victorie apropiată. Binevestește credincioșilor”[24].

3. Condițiile Jihadului: situații în care se desfășoară, înfăptuitori, martiriul și prizonierii de război

Cele afirmate impun o cercetare mai amănunțită a problematicii Jihadului pentru a face o diferențiere între prevederile islamului și practicele propagate de curentele islamiste propunând următoarele subpuncte:

3.1 Situațiile în care se impune Jihadul

În urma analizei Coranului, identificăm câteva situații în care Jihadul este impus:

- *În cazul în care se întrevede necesitatea*: „Credincioșilor, în cazul în care veți întâlni un grup, fiți fermi”[25]
- *În cazul în care dușmanul apare în locul unde trăiesc musulmanii și îi atacă pe aceștia,* el va trebui combătut de toți musulmanii, fără excepție: „Credincioșilor, luptați împotriva necredincioșilor, însă ca întâietate celora de lângă voi”[26].
- *La ordinul conducătorului său:* „Cum veți proceda credincioșilor, când vi se va spune să purcedeți pe calea lui Allah? Vă veți ancora de pământ? Veți prefera viața pe pământ față de viața de apoi? Plăcerea vieții de pe pământ este infim mai mică, față de aceea a vieții de apoi”[27].

3.2 Cine este dator să înfăptuiască Jihadul

Jihadul va trebui înfăptuit de musulmanul bărbat, în deplinătatea facultăților sale mintale, major, apt și care se bucură de o stare materială îndestulătoare atât pentru sine, cât și pentru familia sa; deci, nu constituie o obligație de înfăptuit pentru cei de altă credință, nici pentru femei, băieți, persoane lipsite de discernământ, bolnavi, pentru că slăbiciunea manifestată de aceștia poate aduce mai multe prejudicii decât beneficii: „Nu este destinat celor slabi, bolnavi sau săraci și nu constituie un păcat al acestora dacă vor încuraja în favoarea lui Allah și a profetului”[28] și „Nu este o datorie pentru cel orb, șchiop și bolnav”[29].

Trebuie spus că femeia musulmană nu joacă un rol direct în *Jihad*, însă, la nevoie, poate fi prezentă pe câmpul de luptă pentru tratarea ori îngrijirea răniților, fiindu-i permis să lupte, atunci când este atacată, pentru a se apăra. Pentru femeie, *Jihadul* nu constituie o obligație acesta rămânând sarcina exclusivă a bărbatului musulman.

3.3 Jihad și martiriul - treaptă a activității religioase

Pentru un musulman, *Jihadul* este situat pe treapta cea mai înaltă a activităților voluntare, deoarece constituie o modalitate de a face cunoscut cuvântul lui Allah, de a face ca acest cuvânt să prindă rădăcini pe pământ, de a așeza la loc de cinste religia cea dreaptă.

Jihadul nu este situat pe aceeași treaptă cu pelerinajul, cu realizarea ritualului de pelerinaj și cu îndeplinirea rugăciunii sau a postului. Acesta înglobează toate formele de manifestare a rugăciunilor menționate, fie ele vizibile sau invizibile, spre exemplu: îndepărtarea de cele lumești, despărțirea de țară, chiar și sihăstria, sacrificarea sinelui, a banilor, ceea ce constituie adevărată credință manifestată prin iubire, certitudine fără tăgadă și siguranța conferită în baza cuvântului lui Allah: „Allah a «cumpărat» de la credincioși sufletele și avuția acestora, fiindcă al lor este raiul pentru care de altfel ei luptă pe calea lui Allah, fiind omorâți și omorând și, în plus, li s-a promis atât în Tora, Biblie, dar și în Coran, iar cine-și va ține legământul făcut cu Allah, să se bucure pentru «vânat», căci acesta reprezintă marea izbândă”[30].

Însemnătatea martirului este cel mai bine zugrăvită în Coran: „Să nu îi considerați pe cei care au fost uciși pe calea lui Allah morți, căci sunt vii la Domnul lor și se înfruptă din roadele raiului, bucuroși de ce le-a dăruit Domnul lor prin bunătatea sa și se arată mulțumiți că pe uni i-au lăsat în urmă, fiindcă nu se mai tem pentru aceștia și nici nu simt tristețea, ci se bucură de bunătatea și binefacerea lui Allah, fiindcă Allah îi va răsplăti întotdeauna pe credincioși”[31].

3.4 Tratamentul la care sunt supuși prizonierii de război, conform Coranului

Islamul prevede un tratament uman al prizonierilor de război prin cuvântul lui Allah: „Se vor hrăni cu aceeași dragoste sărmanii, orfanii și prizonierii, pentru a dobândi în fața lui Allah, fără a cere vreo răsplată sau vreo mulțumire”[32].

4. Jihadul și jurisprudența islamică

Potrivit jurisprudenței islamice, în sensul celor patru școli[33] sunnite (shafiită, malekită, hanabilă și hanafită), nu există o definiție unanimă a *Jihadului*; acestea comportă diferențe majore cu privire la conținut, dar și cu privire la modalitatea de legiferare privind un eventual conflict. Însă toate patru au o abordare convergentă în privința clasificării Jihadului în categorii, subcategorii și în ceea ce privește rangurile sale[34].

Categoriile Jihadului	Subcategorii
1. Jihad Al-Kofar (Jihadul împotriva păgânilor)	Jihad Al-Talab Jihad Al-Diffaa
2. Jihad Al-Munafiqin ua Al-Murtadin (Jihadul împotriva ipocriților și al apostaților)	-
3. Jihad Al-Baqaa (Jihadul împotriva opresorilor)	-

Tabelul nr. 1: Clasificarea Jihadului în categorii și subcategorii, conform jurisprudenței islamice

Rangul pe care îl comportă Jihadul în funcție de natura sa	Modalități de aplicare
1. Jihad Al-Nafs (Jihadul cu sufletul)	- prin strădanie în vederea dobândirii cunoștințelor și a acumulării informațiilor - prin strădanie în muncă - prin prozelitism în favoarea islamului - prin virtutea răbdării
2. Jihad Al-Shaitan (Jihadul împotriva diavolului)	- Prin strădania în a alunga nesiguranța și îndoiala din suflete cu privire la credință - Prin strădania în împotrivirea față de poftele lumești
3. Jihad Al-Kofar ua Al-Munafiqin (Jihadul împotriva păgânilor și al ipocriților)	Acest *Jihad* nu se realizează prin luptă, decât atunci când are loc vreun atac direct; dimpotrivă, se realizează prin vorbă bună, rugăciune, metode financiare de atragere etc.
4. Jihad Al-Badd ua Al-Munkarat (Jihadul împotriva ereziilor și al actelor repudiate)	Acest *Jihad*, asemenea celui precedent, nu se realizează prin luptă, decât atunci când se derulează vreun atac direct și se realizează similar celui anterior

Tabelul nr. 2: Rangul pe care îl comportă Jihadul, în funcție de natura sa

și modalitățile de aplicare

Trebuie aduse o serie de specificații, considerate lămuritoare, în privința sensurilor termenilor *Jihad Al-Talab* și *Jihad Al-Diffaa*.

Jihad Al-Talab presupune doar ca păgânii să îi lase pe musulmani să practice prozelitismul și constituie *fard kifayya*[35], dar nu incumbă și obligarea acestora la adoptarea islamului ca religie: „Religia nu se impune prin constrângere"[36].

Pe de altă parte, *Jihad Al-Difaa* constituie *fard ayn*[37] și presupune un atac direct asupra musulmanilor, ceea ce îi obligă la apărare.

Aceste nuanțări cu privire la Jihad, fie el Talab sau Difaa, anume fard ayn și fard kifayya, etc. au apărut odată cu dezvoltarea jurisprudenței islamice și așa cum putem vedea nici una dintre cele enumerate nu încurajează ideea unui război având un caracter pur defensiv.

5. Jihadul și incidența cu viziunea islamismului

Există câteva vicii ale perspectivei fundamentalist islamice. Cel mai mare neajuns al acestei viziuni apare încă de la început, și privește *restrângerea sensului conceptului de Jihad* la luptă[38]. În egală măsură, foarte mulți musulmani –- dacă nu chiar majoritatea –- cunosc faptul că *Jihadul* a fost „legiferat" de Allah, prin Profetul său, după migrația spre orașul Al-Medina, ceea ce este adevărat. Însă multe persoane nu cunosc faptul că în Coran acesta a fost prevăzut înainte de migrație în perioada în care musulmanii locuiau încă în orașul Mecca, așa după cum se enunță în textul Surat Al-Forqan, versetul 52: „Nu asculta de păgâni și instituie marele *Jihad*"[39]. Aici marele Jihad nu presupune nicidecum luptă, ci chemarea la islam și, deci, din nou, apare prozelitismul.

Un alt inconvenient omniprezent în viziunea fundamentalistă îl presupune *takfir*[40]. Niciun musulman nu poate fi declarat păgân, decât dacă se declară el explicit că ar fi păgân și chiar și atunci există reguli, care trebuie respectate pentru a se dovedi că musulmanul este într-adevăr păgân, însă în niciun caz el nu poate fi declarat ca atare în urma unor divergențe de opinii. Cel mult se poate afirma că musulmanul este „Qalil Al-Iman"[41] sau „Daiff Al-Iman"[42]. În cazul creștinilor sau evreilor, nu pot fi defel declarați păgâni, fiindcă textul Coranului le-a dăruit acestora un statut aparte, numindu-i *Ahl Al-Kitab*[43], iar *Sunna*[44] a stabilit indubitabil modul de comportament și regulile de conviețuire cu aceștia din urmă.

Sursa acestui viciu al *takfirului*[45] îl reprezintă *„Al-Khaoarej"*[46], o sectă care l-a trădat pe califul Ali Ben Abi Taleb, după ce, inițial, se alăturase acestuia în lupta. Această sectă s-a format după bătălia Safin, la jumătatea secolului I Hijrii (al VII-lea), conform calendarului islamic, după refuzul de a se supune verdictului prin care s-a încheiat conflictul dintre califul Ali Ben Abi Taleb și Muawia.

Războiul de la Safin dintre cei doi conducători se prelungise foarte mult, iar câștigător urma să fie declarat Ali, însă soldații lui Muawia au invocat Coranul, ceea ce l-a obligat pe Ali și armata acestuia să revină în orașul Kufa, însă neînsoțit de musulmanii Al-Khaoarej, care au rămas în satul Haruraa, având ca simbol zicala: „Doar Allah are dreptul de a emite judecăți", iar atunci când s-a dovedit că invocarea Coranului nu a fost decât o înșelătorie, califul Ali a fost obligat să lupte și împotriva acestora în bătălia Al-Nahruwan.

Printre motivele consacrate în apariția sectelor și a sectanților în Islam se numără lupta pentru accedere la putere în califat, problematica pe care o ridica în acea perioadă sistemul judiciar, apariția conducătorilor tiranici, dictatoriali și a actelor repudiabile și, firește, *esprit de corps* manifestat la nivelul triburilor.

Un alt neajuns al viziunii fundamentaliste îl reprezintă lipsa diferențierii dintre *Shahid* (martir) și *Muntaher* (sinucigaș). Printre definițiile asociate martirului (Shahid)[47] se numără și cea care prevede că musulmanul este cel care își petrece viața încercând a-l mulțumi pe Allah, la nevoie, să îi dăruiască chiar și propria viață. Pe când sinuciderea (Al-Intihar)[48] este interzisă cu desăvârșire în Islam, existând chiar și un *Hadith* rostit de Profet în acest sens și transmis de Thabet Ben Thuhak: „Cine va proceda a se omorî cu vreun obiect, va fi pedepsit în ziua Judecății de Apoi cu acel obiect" [49].

De asemenea, un mare păcat în islam ignorat de fundamentaliștii musulmani, este uciderea copiilor, a bătrânilor, a femeilor și a oricărei persoane necombatante[50], mai ales că aceștia nu aparțin categoriei *Ahl Al-Harb* („oamenii războiului") și, deci, nu se poate lupta împotriva lor, dar nici nu este permis să fie atacați conform Coranului: „Luptați pe calea lui Allah contra celor care luptă împotriva voastră și nu atacați"[51]. Deci este interzisă lupta împotriva oricărei persoane necombatante.

Așadar, există o serie de diferențe majore între islam și islamism cu privire la Jihad, iar cele mai reprezentative sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Islamism	Islam
1. Restrângerea conceptului de *Jihad* la luptă	1. *Jihadul* este strădania în toate aspectele vieții pentru a fi în grațiile lui Allah
2. *Takfir* (Păgân)	2. *Qalil Al-Iman* (Puțin credincios) sau *Thaiif Al-Iman* (Credință slabă)
3. *Muntaher* (Sinucigaș)	3. *Shahid* (Martir)
4. Poate fi ucis orice *kafer* (păgân)	5. Nu pot fi uciși decât combatanții pe câmpul de luptă *Ahl Al-Harb* (Oamenii Războiului)

Tabelul nr. 3: Viziunea islamistă în paralel cu prevederile Islamului ca religie

6. Pace și război în islam

Așa după cum se cunoaște, traducerea expresiei *Al-Salam Aliukom* (salutul musulmanilor) semnifică, într-o interpretare, „pace". Pacea este parte a credinței, și, de aceea, Allah a poruncit ca acesta să fie salutul, ba, mai mult, pentru ca oamenii să simtă că religia lor este o religie a păcii și a siguranței, iar ei, prin această religie, să fie „oamenii păcii", pe care să o prețuiască.

În cazul unui război sau a unei bătălii în desfășurare, dacă un adversar rostește cuvântul „pace", atunci nimeni nu-l va mai ataca, conform învățăturilor lui Allah[52]: „Să nu vă adresați cuiva, care v-a salutat rostind cuvântul „pace" prin a-i spune că nu este credincios". De asemenea, Allah îi salută pe credincioși rostind cuvântul pace[53]: „Salutul pe care îl vor primi, atunci când îl vor întâlni, este cuvântul pace", dar și îngerii în ziua judecății de apoi îi vor saluta pe oameni rostind cuvântul „pace"[54]: „Îngerii vor intra la ei prin toate porțile și îi vor saluta zicând «pace vouă»". În plus, singura constantă a celor drepți o constituie „Casa Păcii": „Allah cheamă la Casa Păcii"[55], conform cu

„Domnul le-a rezervat Casa Păcii" [56], iar cei din rai nu vor auzi nimic și nici nu se vor adresa unul altuia decât printr-un limbaj pacifist: „Nu vor auzi nici vorbe deșarte și nici învinuiri, ci numai pace, pace" [57].

În Islam, războiul este permis doar pentru apărare; există persoane care pot fi ucise, însă acestea sunt expres menționate. Nu va fi ucis decât cel care se angajează în luptă împotriva musulmanilor. De asemenea, Islamul a interzis uciderea femeilor, copiilor, bolnavilor, bătrânilor, călugărilor, sclavilor sau inițierea oricărei acțiuni în acest sens. Similar, a interzis mutilarea, uciderea animalelor, distrugerea culturilor, otrăvirea fântânilor, distrugerea locuințelor, uciderea răniților, urmărirea fugarilor. Astfel războiul va fi asemănat și tratat ca o operație chirurgicală, nefiind permis, sub oricare din forme, să se opereze decât locul bolnav.

Concluzii

Jihadul în Islam, mai întâi de toate, reprezintă lupta pentru apărare și deci o acțiune defensivă, care incumbă și un caracter subsidiar, care presupune și proporționalitatea răspunsului în cazul unui atac.

Principalul viciu al abordării islamiste constă în restrângerea conceptului de Jihad la luptă în sens de război pe când acesta comportă mai multe semnificații pe diverse paliere prezente în viața de zi cu zi a unui musulman. Al doilea principal neajuns constă în interpretarea și aplicarea eronată a Jihadului menite, în fapt, a justifica ororile comise, a căpătă notorietate și legitimate pentru atragerea de adepți sau recruți și în final pentru acapararea puterii.

Pacea, salutul statuat de Coran și de profet, constituie practic o parte a credinței unui musulman și un principiu de bază de urmat reprezentând și un punct cheie mai ales că toate războaiele conduse de profet au avut un caracter defensiv.

Așa cum s-a putut observa din cercetarea realizată în articol, terorismul sub cupola Jihadului interpretat de o manieră defectuoasă reprezintă exact opusul a ceea ce propovăduiește religia musulmană, constituind ceea ce trebuie combătut, contracarat și împotriva căruia și a efectelor sale nefaste în lume se focalizează toate eforturile internaționale.

NOTE BIBLIOGRAFICE

1 Conf. Surat Al-Haj, versetul 78, în Othmani Mushaf, *Tafsir Al-Tbri, Tobee bi Tasrih Mujamaa Al-buhuth Al-islamia, Al-idaraa Al-amaa lil Buhuth ua Al-taliff ua Al-tarjamaa, Taqrir Al-lajnaa Al Muhtasaa bi Raqam 392, Tasrih Tadauol Raqam 418 fi 16.08.1409* după Calendarul islamic, Maktabat Masr, Al-Qahira, Coranul cel Sfânt, Mushaf Othmani, cu explicațiile lui Al-Tbri, autorizația de tipărire a Consiliului pentru Studii Islamice nr. 392 din 16.08.1409 după Calendarul Islamic, Bibloteca Egipt, Cairo, p. 297 și opinia lui Al-Saed Sadeq, în *Feqh Al-Sunna*, volumele I-IV, Cairo, Editura Dar Al-Fateh. 2008.
2 Tradus prin „Strădanie".
3 Conf. Surat Al-Ankabut, versetele 2-3, în Othmani Mushaf, *Tafsir Al-Tbri, Tobee bi Tasrih Mujamaa Al-buhuth Al-islamia, Al-idaraa Al-amaa lil Buhuth ua Al-taliff ua Al-tarjamaa, Taqrir Al-lajnaa Al Muhtasaa bi Raqam 392, Tasrih Tadauol Raqam 418 fi 16.08.1409* după Calendarul islamic, Maktabat Masr, Al-Qahira, Coranul cel Sfânt, Mushaf Othmani, cu explicațiile lui Al-Tbri, autorizația de tipărire a Consiliului pentru Studii Islamice nr. 392 din 16.08.1409 după Calendarul Islamic, Biblioteca Egipt, Cairo, p. 297 și opinia lui Al-Saed Sadeq, în *Feqh Al-Sunna*, volumele I-IV, Cairo, Editura Dar Al-Fateh, 2008, p. 348.
4 Conf. Surat Al-Ankabut, versetele 2-3, în Othmani Mushaf, *Tafsir Al-Tbri, Tobee bi Tasrih Mujamaa Al-buhuth Al-islamia, Al-idaraa Al-amaa lil Buhuth ua Al-taliff ua Al-tarjamaa, Taqrir Al-lajnaa Al Muhtasaa bi Raqam 392, Tasrih Tadauol Raqam 418 fi 16.08.1409* după Calendarul islamic, Maktabat Masr, Al-Qahira, Coranul cel Sfânt, Mushaf Othmani, cu explicațiile lui Al-Tbri, autorizația de tipărire a Consiliului pentru Studii Islamice nr. 392 din 16.08.1409 după Calendarul Islamic, Biblioteca Egipt, Cairo, p. 297 și opinia lui Al-Saed Sadeq, în *Feqh Al-Sunna*, volumele I-IV, Cairo, Editura Dar Al-Fateh, 2008, p. 348.
5 Ibidem, Surat Al-Baqara, versetul 214, p. 29.
6 Mirela Atanasiu, „Evoluții Recente ale Terorismului Islamist și efecte asupra securității regionale", *Impact Strategic*, nr. 1 [58] / 2016, Universitatea Națională de Apărare Carol I, Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, disponibil online la http://cssas.unap.ro/ro /pdf_ publicatii/is58.pdf, accesat la data de 04.05.2018.
7 *Idem.*
8 Al-Saed Sabeq, *Feqh Al-Sunna*, vol. I-IV, Cairo, Editura Al-Fath Lil Iilam Al-Arabi, ediția a III-a, 2008.

9 Conf. Surat Al-Tur, versetul 48, în Othmani Mushaf, *Tafsir Al-Tbri, Tobee bi Tasrih Mujamaa Al-buhuth Al-islamia, Al-idaraa Al-amaa lil Buhuth ua Al-taliff ua Al-tarjamaa, Taqrir Al-lajnaa Al Muhtasaa bi Raqam 392, Tasrih Tadauol Raqam 418 fi 16.08.1409* după Calendarul islamic, Maktabat Masr, Al-Qahira, Coranul cel Sfânt, Mushaf Othmani, cu explicațiile lui Al-Tbri, autorizația de tipărire a Consiliului pentru Studii Islamice nr. 392 din 16.08.1409 după Calendarul Islamic, Biblioteca Egipt, Cairo, p. 297 și opinia lui Al-Saed Sadeq, în *Feqh Al-Sunna*, volumele I-IV, Cairo, Editura Dar Al-Fateh, 2008, p. 463.
10 *Ibidem*, Surat Al-Zahraf, versetul 89, p. 435.
11 *Ibidem*, Surat Al-Hajar, versetul 85, p. 229.
12 *Ibidem*, Surat Al-Jaia, versetul 14, p. 439.
13 *Ibidem*, Surat Al-Muminun, versetul 96, p. 304.
14 *Ibidem*, Surat Al-Anfal, versetul 30, p. 153.
15 *Ibidem*, Surat Al-Haj, versetele 39-41, p. 294.
16 *Ibidem*, Surat Al-Nissa, versetul 71, p. 74.
17 Conf. Surat Al-Tawba, versetul 41, în Othmani Mushaf, *Tafsir Al-Tbri, Tobee bi Tasrih Mujamaa Al-buhuth Al-islamia, Al-idaraa Al-amaa lil Buhuth ua Al-taliff ua Al-tarjamaa, Taqrir Al-lajnaa Al Muhtasaa bi Raqam 392, Tasrih Tadauol Raqam 418 fi 16.08.1409* după Calendarul islamic, Maktabat Masr, Al-Qahira, Coranul cel Sfânt, Mushaf Othmani, cu explicațiile lui Al-Tbri, autorizația de tipărire a Consiliului pentru Studii Islamice nr. 392 din 16.08.1409, după Calendarul Islamic, Biblioteca Egipt, Cairo, p. 297 și opinia lui Al-Saed Sadeq, în *Feqh Al-Sunna*, volumele I-IV, Cairo, Editura Dar Al-Fateh, 2008, p. 165.
18 *Ibidem*, Surat Al-Nissa, versetele 74-75, p. 75.
19 *Ibidem*, Surat Al-Nissa, versetul 104, p. 80.
20 *Ibidem*, Surat Al-Nissa, versetul 76, p. 75.
21 *Ibidem*, Surat Al-Anfal, versetele 15-16, p. 152.
22 *Ibidem*,Surat Al-Anfal, versetele 45-46, p. 155.
23 *Ibidem*, Surat Al-Omran 169-171, p. 60.
24 Conf. Surat Al-Saaf versetele 10-13, în Othmani Mushaf, *Tafsir Al-Tbri, Tobee bi Tasrih Mujamaa Al-buhuth Al-islamia, Al-idaraa Al-amaa lil Buhuth ua Al-taliff ua Al-tarjamaa, Taqrir Al-lajnaa Al Muhtasaa bi Raqam 392, Tasrih Tadauol Raqam 418 fi 16.08.1409* după (Calendarul islamic, Maktabat Masr, Al-Qahira, Coranul cel Sfânt, Mushaf Othmani, cu explicațiile lui Al-Tbri, autorizația de tipărire a Consiliului pentru Studii Islamice nr. 392 din 16.08.1409 după Calendarul Islamic, Biblioteca Egipt, Cairo, p. 297 și opinia lui Al-Saed Sadeq, în *Feqh Al-Sunna*, volumele I-IV, Cairo, Editura Dar Al-Fateh, 2008, pp. 487-488.
25 *Ibidem*, Surat Al-Anfal, versetul 45, p. 155.
26 *Ibidem*, Surat Al-Tawba, versetul 123, p. 175.
27 *Ibidem*, Surat Al-Tawba, versetul 38, p. 164.
28 *Ibidem*, Surat Al-Tawba, versetul 91, p. 171.
29 *Ibidem*, Surat Al-Fath, versetul 17, p. 401.
30 Conf. Surat Al-Tawba, versetul 111, în Othmani Mushaf, *Tafsir Al-Tbri, Tobee bi Tasrih Mujamaa Al-buhuth Al-islamia, Al-idaraa Al-amaa lil Buhuth ua Al-taliff ua Al-tarjamaa, Taqrir Al-lajnaa Al Muhtasaa bi Raqam 392, Tasrih Tadauol Raqam 418 fi 16.08.1409* după Calendarul islamic, Maktabat Masr, Al-Qahira, Coranul cel Sfânt, Mushaf Othmani, cu explicațiile lui Al-Tbri, autorizația de tipărire a Consiliului pentru Studii Islamice nr. 392 din 16.08.1409 după Calendarul Islamic, Biblioteca Egipt, Cairo, p. 297 și opinia lui Al-Saed Sadeq, în *Feqh Al-Sunna*, volumele I-IV, Cairo, Editura Dar Al-Fateh, 2008, p. 174.
31 *Ibidem*, Surat Al-Omran 169-171, p. 60.
32 *Ibidem*, Surat Al-Insan 9-8, p. 514.
33 Termenul a fost tradus prin „școli de jurisprudență”, pentru a simplifica înțelegerea, însă atunci când se aplică/operaționalizează în Coran scopul legiferării devine o teorie, având fiecare dintre ele propriul conținut, de unde pot izvorî și interpretări diferite.
34 shehul dr. Saad Ben Naser Al-Shutri, *Mafhum Al-Jihad ua Shurutoh ua Thauabitoh* (în traducere: *Semnificația, condițiile și limitele Jihadului*), disponibil online la http://www.assakina.com/mohadrat/16603.html, accesat la data 30.05.2017.
35 Presupune îndestularea, atingerea unui număr de persoane, care să se dovedească suficient pentru realizarea dezideratului.
36 Conf. Surat Al-Baqara, versetul 256, în Othmani Mushaf, *Tafsir Al-Tbri, Tobee bi Tasrih Mujamaa Al-buhuth Al-islamia, Al-idaraa Al-amaa lil Buhuth ua Al-taliff ua Al-tarjamaa, Taqrir Al-lajnaa Al Muhtasaa bi Raqam 392, Tasrih Tadauol Raqam 418 fi 16.08.1409* (Calendarul islamic, Maktabat Masr, Al-Qahira, Coranul cel Sfânt, Mushaf Othmani, cu explicațiile lui Al-Tbri, autorizația de tipărire a Consiliului pentru Studii Islamice nr. 392 din 16.08.1409 după Calendarul Islamic, Biblioteca Egipt, Cairo, p. 297 și opinia lui Al-Saed Sadeq, în *Feqh Al-Sunna*, volumele I-IV, Cairo, Editura Dar Al-Fateh, 2008, p. 36.
37 N.A.: Obligație a oricărui musulman apt.
38 Ramadan Anwar, *Talalat Al-Irhabiin - Mafhum Al-Jihad* (în traducere: *Erorile generate de necunoaștere ale teroriștilor - semnificația Jihadului*), disponibil online la http://www.ahram.org.eg/News/202276/, accesat la data de 30.05.2017.
[39] Surat Al-Forqan, versetul 52, în Othmani Mushaf, *Tafsir Al-Tbri, Tobee bi Tasrih Mujamaa Al-buhuth Al-islamia, Al-idaraa Al-amaa lil Buhuth ua Al-taliff ua Al-tarjamaa, Taqrir Al-lajnaa Al Muhtasaa bi Raqam 392, Tasrih Tadauol Raqam 418 fi 16.08.1409* (Calendarul islamic, Maktabat Masr, Al-Qahira, Coranul cel Sfânt, Mushaf Othmani, cu explicațiile lui Al-Tbri, autorizația de tipărire a Consiliului pentru Studii Islamice nr. 392 din 16.08.1409 după Calendarul Islamic, Biblioteca Egipt, Cairo, p. 297 și opinia lui Al-Saed Sadeq, în *Feqh Al-Sunna*, volumele I-IV, Cairo, Editura Dar Al-Fateh, 2008, p. 70.
40 A declara o persoană păgână.
41 Cu o slabă credință.
42 Mai puțin credincios.
43 „Oamenii cărților”.
44 Conduita Profetului pe parcursul vieții sale și o sursă de legiferare în *Sharia*.
45 Abed Al-Allah Maher (recenzor Prof. dr. Maher Al-Kabesi - Universitatea din Bagdad), *Al- Ijtihad fi Al-Asr Al-Hadith*, disponibli online la *http://www.aljazeera.net/ programs/religionandlife/2004/6/3/ censor*, accesat la data de 30.05.2017.
46 „Cei ieșiți”
47 *Al-Islam Sual ua Jauab, Hokm Al-Intihar ua Al-Sala Ala Al-Muntaher ua Al-Dauaa Lah, Sheh Mohamad Saleh Al-Munjed* (în traducere și interpretare: Judecata sinucigașului, rugăciunea pentru acesta), disponibli online la https://islamqa.info/ar/70363, accesat la data de 30.05.2017.
48 Sinuciderea.
49 Conf Sunnat Al-Rasul (Înaltul), apud *Dar Al-Fatwa fi Australia, Al-Majles Al-Allaa Al-Islami*, (în traducere: Învățăturile Profetului, Casa Decretelor din Australia, Înaltul Consiliu Islamic din Australia), disponibli online la http://www.darulfatwa.org.au/ar/, accesat la data de 30.05.2017.

50 În lucrarea *Hokm Qatl Nisaa ua Atfal Al-Adaa, Haiat Al-Sham Al-Islamia, Fatwa raqam 51* (în traducere: Poziția Organizației Islamice Al-Sham cu privire la uciderea femeilor si a copiilor dușmanilor, Decretul nr. 51), disponibli online la http://islamicsham.org/fatawa/1107, accesat la data de 30.05.2017.
51 Conf. Surat Al-Baqara, versetul 190, în Othmani Mushaf, *Tafsir Al-Tbri, Tobee bi Tasrih Mujamaa Al-buhuth Al-islamia, Al-idaraa Al-amaa lil Buhuth ua Al-taliff ua Al-tarjamaa, Taqrir Al-lajnaa Al Muhtasaa bi Raqam 392, Tasrih Tadauol Raqam 418 fi 16.08.1409* (în traducere: Calendarul islamic, Maktabat Masr, Al-Qahira, Coranul cel Sfânt, Mushaf Othmani, cu explicațiile lui Al-Tbri, autorizația de tipărire a Consiliului pentru Studii Islamice nr. 392 din 16.08.1409 după Calendarul Islamic, Biblioteca Egipt, Cairo, p. 297 și opinia lui Al-Saed Sadeq, în *Feqh Al-Sunna*, volumele I-IV, Cairo, Editura Dar Al-Fateh, 2008, p. 26.
52 *Ibidem*, Surat Al-Nissa, versetul 94, p. 78.
53 *Ibidem*, Surat Al-Ahzab, versetul 44, p. 371.
54 Conf. Surat Al-Raad versetele 23-24, în Othmani Mushaf, *Tafsir Al-Tbri, Tobee bi Tasrih Mujamaa Al-buhuth Al-islamia, Al-idaraa Al-amaa lil Buhuth ua Al-taliff ua Al-tarjamaa, Taqrir Al-lajnaa Al Muhtasaa bi Raqam 392, Tasrih Tadauol Raqam 418 fi 16.08.1409* (Calendarul islamic, Maktabat Masr, Al-Qahira, Coranul cel Sfânt, Mushaf Othmani, cu explicațiile lui Al-Tbri, autorizația de tipărire a Consiliului pentru Studii Islamice nr. 392 din 16.08.1409 după Calendarul Islamic, Biblioteca Egipt, Cairo, p. 297 și opinia lui Al-Saed Sadeq, în *Feqh Al-Sunna*, volumele I-IV, Cairo, Editura Dar Al-Fateh, 2008, p. 217.
55 *Ibidem*, Surat Al-Anaam, versetul 127, p. 180.
56 *Ibidem*, Surat Yunis, versetul 25, p. 181.
57 *Ibidem*, Surat Al-Uaqia, versetele 25-26, p. 472.

***

Actualele evenimente în derulare din spațiul arab, dar nu numai, caracterizate de un puternic curent fundamentalist manifestat prin jihadism, au impus necesitatea aprofundării studiul conceptului de Jihad din mai multe puncte de vedere. De aceea cercetările care au în vedere acest subiect sunt de mare actualitate și relevanță nu numai pentru mediul academic, dar și pentru practicieni.

Prezentul articol și-a propus să evidențieze câteva diferențe existente între abordarea islamică și islamistă a Jihadului, prin studiul caracteristicilor sale, a condițiilor sub care se impune, a persoanelor care pot înfăptui Jihadul, raportarea la martir, semnificația acestuia și tratamentul prizonierilor de război.

Prin aceasta, autorul a dorit să arate faptul că pacea sau „Casa Păcii" constituie o parte a credinței în islam, iar religia în sine este o religie a păcii, a siguranței. Concluziile autorului converg în direcția potrivit căreia războiul a fost legiferat în Islam ca necesitate de apărare, iar modalitățile de apărare sunt foarte bine reglementate, ele fiind permise doar pe câmpul de luptă, și nicidecum prin manifestări teroriste.

Terorismul este un flagel împotriva căruia întreaga comunitate internațională depune eforturi pentru a-l contracara, iar înțelegerea distorsiunilor dogmatice ce stau la baza acestuia ar putea fi o parte integrată a acestor eforturi.

COLOCVIU STRATEGIC *este o publicaţie a Centrului de Studii Strategice de Apărare şi Securitate ce prezintă principalele rezultate ale unor studii de cercetare, sintezele unor evenimente ştiinţifice, opiniile şi punctele de vedere ale masteranzilor şi doctoranzilor, implicaţi în cercetarea ştiinţifică din domeniul apărării şi securităţii.*

COLOCVIU STRATEGIC
Supliment al revistei Impact Strategic
Redactor: ACS Cătălina Todor
ISSN Online 1842-8096; ISSN-L 1841-7396
1370/2018

Centrul de Studii Strategice de Apărare şi Securitate
Şos. Panduri, nr. 68-72, Sector 5, Bucureşti
Telefon: 021.319.56.04, Fax 021.319.55.93
e-mail: cssas@unap.ro
http//:cssas.unap.ro